

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-1>

MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL LEGAL PERSPECTIVES OF INTERNATIONAL CRIMEA PLATFORM

МОРСЬКА БЕЗПЕКА ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ПЕРСПЕКТИВА МІЖНАРОДНОЇ КРИМСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ

Babin Borys Volodymyrovich

*DrHab, Professor,
expert*

*Association of Reintegration of Crimea
Odesa, Ukraine*

Бабін Борис Володимирович

*доктор юридичних наук, професор,
експерт*

*Асоціація Реінтеграції Криму
м. Одеса Україна*

Міжнародне нормативне відображення діяльності Міжнародної Кримської платформи (далі – МКП) залишається вкрай фрагментованим та епізодичним, та якщо ж взяти до уваги документи самої МКП, схвалені у її трьох вимірах, міжурядовому, парламентському та безпековому, то вони зводяться до серії спільних заяв.

При цьому документи МКП оминають фундаментальні питання власне інституціоналізації МКП, їх зміст очевидно потребує на посилення та конкретизацію, а юридична, інституційна та політична роль цих спільних заяв та декларацій істотно знижується саме через відсутність інституціоналізації МКП.

Водночас діяльність МКП має виключне значення саме щодо морської безпеки. Варто навести приклад Дунайської комісії, яка оприлюднила офіційні заяви свого Генерального директора Секретаріату за підсумками його участі у Безпекових конференціях МКП відповідно 2023 р. у Бухаресті та 2024 р. у Софії [1]; [2]. Якщо у заяві 2023 року описувався формат участі Генерального директора у конференції, то у документі 2024 року, серед іншого, додавалося, що «Захід організовано Міністерствами закордонних справ та оборони України та Болгарії у партнерстві з Центром оборонних стратегій (Україна).

У заході взяли участь делегації 43 країн та 9 міжнародних організацій, представники українських та міжнародних агенцій, а також експерти та журналісти", та що "учасники проаналізували поточні виклики безпеці в

Чорноморському регіоні внаслідок агресії росії проти України, зосередивши увагу на впливі на глобальну продовольчу безпеку, безпеку судноплавства в Чорноморському регіоні та екологічну ситуацію».

Водночас спільні заяви, схвалені за підсумками Першої та Другої Чорноморських безпекових конференцій Кримської Платформи 12-13 квітня 2023 року в Бухаресті та 14 квітня 2024 року в Софії об'єднує певна невизначеність як стосовно процедури їх схвалення, так й у вимірах автентичності текстів й, відповідно політико-правового значення у цілому, вони наявні у україномовній версії на ресурсах Президента України та МЗС України, та на самому сайті МКП, де наявна й ще їх англomовна версія.

Усі ці документи мають приблизно однакову структуру. Спочатку спільні заяви МКП містять перелік міжнародних документів, насамперед резолюцій міжнародних організацій та судових рішень, схвалених з кримської тематики, та, відповідно, надалі охоплюють спільне засудження дій держави-агресора. Далі ці документи містять певні організаційні приписи чи встановлюють певні приписи для держав та міжнародних структур, але, як правило, без конкретизації.

Документи МКП оминають фундаментальні питання власне інституціоналізації Платформи, їх зміст очевидно потребує на посилення та конкретизацію, а юридична, інституційна та політична роль цих спільних заяв та декларацій істотно знижується саме через відсутність інституціоналізації МКП [3]; [4]; [5].

Безперечна важливість МКП та виключне політичне та інформаційне значення від нинішнього системного проведення заходів МКП у трьох вимірах: міждержавному, міжпарламентському та безпековому, не знімають гостроти питання та невідкладності потреби інституціоналізації МКП відповідно до норм міжнародного права та згідно зі сталою практикою міждержавних відносин.

МКП не має та не може бути виключно українською ініціативою, вона має розвиватися у синергії її учасниць, як держав, так й міждержавних організацій. Щобільше, навіть вибір формату подальшої інституціоналізації МКП має бути вирішений спільно її учасниками, а не запропонований Україною як її безальтернативне бачення.

Таким чином, інституціоналізація МКП має розпочатися з обговорення з країнами-партнерами та із залученими міждержавними організаціями варіантів інституціоналізації МКП, до основних з яких слід віднести три: утворення міжурядової організації, яка діятиме на підставі статутного міжнародного договору, або ж формування міжнародної організації, яка діє без договірної забезпечення, на підставі статутного акту та сформованої практики ("модель ОБСЄ"), або ж в рамках залишення МКП у форматі серії міжнародних конференцій,

але з інституціоналізацією робочих органів Платформи та із впорядкуванням юридичного значення її документів, це також має бути відображене у певному статутному акті.

Отже, після визначення з країнами-партнерами та залученими міждержавними організаціями варіантів інституціоналізації МКП, ключовим аспектом має стати опрацювання проєкту засадничого документа, акту чи договору з діяльності МКП, при цьому для підготовки відповідного документу має бути сформована спеціальна тимчасова робоча група високого рівня, делегати якої мають бути обраними шляхом консенсусу всіх членів МКП за принципами справедливого та транспарентного представництва та фаховості, при тому, що ці делегати діятимуть в особистій якості.

Окремим напрямом діяльності відповідної робочої групи та спеціальною частиною засадничого документа має стати питання обговорення формату робочого органу МКП, щодо його місцеперебування, процедур кадрового забезпечення та фінансування. Скоріш за все відповідні питання мають бути регламентовані у додатку чи додатках до установчого договору, та містити процедури обрання головної посадової особи МКП (Секретаря), який буде очолювати робочий орган.

Окремо, але координоване з описаним вище процесом, має відбутися обговорення специфіки інституціоналізації міжпарламентської компоненти МКП, для чого за підсумками обговорення на міжпарламентському рівні Платформи мають бути опрацьовані окремі рекомендації для робочої групи високого рівня щодо специфіки міжпарламентських органів (парламентська асамблея, міжпарламентська рада тощо) чи міжпарламентських конференцій МКП.

За умов фіналізації тексту засадничого (установчого) акту чи договору МКП та визначення країни постійного перебування робочого органу МКП наступним етапом має стати підготовка двостороннього договору між МКП, який буде укладатися її Секретарем, та урядом країни перебування робочого органу МКП. В рамках цього документу необхідним буде визначення привілеїв та імунітетів робочого органу МКП, який, вкрай ймовірно, відповідатиме й за сприяння роботі ЕМ МКП; тут ключове підготовче навантаження покладатиметься на країну, що надасть згоду на перебування робочого органу. Практика реалізації відповідних пропозицій потребуватиме на наступний науковий пошук.

Література:

1. Statement by the Director-General of the Secretariat of the Danube Commission at the First Black Sea Security Conference of the International Crimea Platform. DC. 2023. URL: <https://www.danubecommission.org/>

dc/en/2023/04/14/the-international-crimea-platform-first-black-sea-security-conference-participation-of-the-director-general-of-the-danube-commission-bucharest-13-april-2023/

2. Statement by the Director-General of the Secretariat of the Danube Commission at the 2nd Black Sea Security Conference of the International Crimea Platform. DC. 2024. URL: <https://www.danubecommission.org/dc/en/2024/04/26/danube-commission-participated-in-the-second-black-sea-security-conference-of-the-international-crimea-platform-in-sofia/>

3. Спільна декларація Учасників Міжнародної Кримської платформи, 2021 р., Київ. URL: <https://mfa.gov.ua/news/spilna-deklaraciya-uchasnykiv-mizhnarodnoyi-krimskoyi-platforni>

4. Спільна заява учасників Третього Парламентського саміту Кримської платформи, 2024 р., Ріга. URL: <https://crimea-platform.org/news/spilna-zaiava-uchasnykiv-trethoho-parlamentskoho-samitu-krymskoi-platforni/>

5. Спільна заява учасників Четвертого саміту Міжнародної Кримської платформи, 2024 р., Київ. URL: <https://crimea-platform.org/news/joint-statement-of-the-participants-of-the-fourth-summitof-the-international-crimea-platform/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-2>

PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL AND NATIONAL MARITIME SECURITY STRATEGIES

ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Zhuravel Andrii Vladyslavovich

*cadet of the educational and scientific institute for the training of specialists for the criminal police units of the National Police of Ukraine of the Odesa State University of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Журавель Андрій Владиславович

*курсант навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Національні стратегії морської безпеки зосереджуються на захисті морських кордонів, інфраструктури, ресурсів та забезпеченні суверенітету на морі. В Україні, зокрема, важливими елементами